

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ

Αριθμός Απόφασης:3841/2019
(Αριθμός κατάθεσης της αγωγής ...../...../.....-2016)

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τον Δικαστή Χαράλαμπο Κωτουλόπουλο, Πρόεδρο Πρωτοδικών, τον οποίο όρισε ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Πρωτοδικείου Αθηνών και τη Γραμματέα Ιωάννα Κουφογιαννάκη.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, στις 14 Ιανουαρίου 2019, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΟΥ ΕΝΑΓΟΝΤΟΣ: ..... του ..... και της ....., κατοίκου ....., ο οποίος παραστάθηκε δια της πληρεξούσιας δικηγόρου του ....., δυνάμει του με αριθμό ..... ειδικού πληρεξουσίου του συμβολαιογράφου .....

ΤΗΣ ΕΝΑΓΟΜΕΝΗΣ: ..... του ..... και της ....., κατοίκου ....., η οποία παραστάθηκε με την πληρεξούσια Δικηγόρο, ...

Ο ενάγων ζήτησε να γίνει δεκτή η από .....2016 αγωγή του, η οποία κατατέθηκε στη Γραμματεία αυτού του Δικαστηρίου με αριθμό εκθέσεως καταθέσεως δικογράφου ...../...../.....2016, προσδιορίστηκε αρχική για τη δικάσιμο της 05/03/2018, οπότε αναβλήθηκε για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της απόφασης αυτής και εκφωνήθηκε στη σειρά της από το οικείο πινάκιο.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο, οι πληρεξούσιες Δικηγόροι των διαδίκων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις προτάσεις που κατέθεσαν.

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Κατά τη διάταξη του άρθρου 1439 παρ. 3 του ΑΚ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. 3719/2008 «εφόσον οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση συνεχώς επί δύο τουλάχιστον χρόνια ο κλονισμός τεκμαίρεται αμάχητα και το διαζύγιο μπορεί να ζητηθεί, έστω και αν ο λόγος του κλονισμού αφορά το πρόσωπο του ενάγοντος. Η συμπλήρωση του χρόνου της διάστασης υπολογίζεται κατά το χρόνο συζήτησης της αγωγής και δεν εμποδίζεται από μικρές διακοπές που έγιναν ως προσπάθεια αποκατάστασης των σχέσεων μεταξύ των συζύγων». Από τη διάταξη αυτή, που καθιερώνει ως λόγο διαζυγίου τον αντικειμενικό κλονισμό της έγγαμης σχέσης των συζύγων, προκύπτει ότι, εφόσον αποδειχτεί η διετής διάσταση, η οποία υπολογίζεται αναδρομικά από το χρόνο της πρώτης στο ακροατήριο συζήτησης της αγωγής, τεκμαίρεται αμάχητα ο κλονισμός των σχέσεων των συζύγων και το Δικαστήριο προχωρεί, μετά και τη διαπίστωση της πρόθεσης για διάσταση, στη λύση του γάμου. Ως διάσταση, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, νοείται εκείνη, κατά την οποία οι σύζυγοι απομακρύνονται φυσικώς και ψυχικώς μεταξύ τους, με τη θέληση να μην έχουν πλέον κοινωνία βίου. Η υποκειμενική πρόθεση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης (ψυχικό στοιχείο) δεν αρκεί να αποτελεί ενδόμυχη διάθεση ή επιθυμία, αλλά πρέπει να εκδηλώνεται και εξωτερικά. Συνήθως η διάσταση συνοδεύεται και από τη διακοπή να κατοικούν ή να διαμένουν οι σύζυγοι στην ίδια οικία, είναι ωστόσο νοητή αυτή (η διάσταση), έστω και αν συνεχίζουν εκείνοι να κατοικούν ή να διαμένουν στην ίδια οικία, σε διαφορετικούς βέβαια χώρους της. Ουδόλως ελλείπει η διάσταση όταν παρεμβάλλονται μικρές διακοπές από άλλους λόγους, που δεν αναιρούν τη σταθερή εξακολουθητικά υπάρχουσα πρόθεση διάσπασης του συζυγικού

δεσμού [ΑΠ 242/2015 ΕφΑΔ 2015.324, ΑΠ 1679/2014 ΧρΙΔ 2015.426, ΑΠ 779/2014 ΧρΙΔ 2014.670, βλ. και ΑΠ 118/2011 ΕλλΔνη 53(2012).52, ΑΠ 535/2009 ΕλλΔνη 51 (2010).989]. Εξάλλου, Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων του ΑΚ 1438, 1439 παρ.3, όπως η τελευταία παράγραφος ισχύει, από 26-11-2008, μετά την τροποποίηση της, με το άρθρο 14 ν. 3719/2008 και 216 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι για την πληρότητα της αγωγής λόγω ισχυρού κλονισμού της έγγαμης σχέσεως των συζύγων, που τεκμαίρεται αμάχητα από την διετή διάσταση τους, αρκεί να αναφέρεται σ' αυτήν ότι οι διάδικοι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση η οποία διήρκεσε συνεχώς επί μία διετία, υπολογιζόμενη αναδρομικώς από το χρόνο της πρώτης συζητήσεως της αγωγής. Άλλη περαιτέρω εξειδίκευση του νομικού όρου "διάσταση" δεν είναι απαραίτητη και συγκεκριμένα δεν απαιτείται η ειδική αναφορά του ψυχικού στοιχείου, ότι δηλαδή υφίσταται βούληση των δισταμένων συζύγων να αποστούν της έγγαμης σχέσεως, αφού με τον όρο αυτό νοείται τόσο η φυσική όσο και η ψυχική αποξένωση των συζύγων με τη θέληση να μη έχουν πλέον κοινωνία βίου καθώς επίσης ότι συνεπεία της διαστάσεως κλονίσθηκε τόσο ισχυρά η έγγαμη σχέση, ώστε αυτή κατέστη αφόρητη, αφού επί διετούς διαστάσεως ο ισχυρός κλονισμός της έγγαμης σχέσης, που συνιστά αυτοτελή λόγο διαζυγίου, τεκμαίρεται αμάχητα. Ούτε, εξάλλου, είναι αναγκαίο να αναφέρονται στην αγωγή, με την οποία επιδιώκεται η λύση του γάμου λόγω διετούς διάστασης, και άλλα πραγματικά περιστατικά, από τα οποία να συνάγεται ότι συντρέχουν αντικειμενικώς πρόσφορα κλονιστικά της έγγαμης συμβίωσης γεγονότα σχετιζόμενα με το πρόσωπο του εναγομένου συζύγου ή και των δυο συζύγων, που να δικαιολογούν τη διάσπαση της (έγγαμης συμβίωσης), καθόσον τέτοια περιστατικά είναι αναγκαία για την θεμελίωση της αγωγής που ερείδεται στην παρ. 1 της εν λόγω διατάξεως (ΑΠ 1628/2012 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1668/2003 ΕλλΔνη 46(2005). 1667).

II. Στην προκειμένη περίπτωση, ο ενάγων, με την κρινόμενη αγωγή, ο ενάγων ζητεί τη λύση του γάμου του με την εναγομένη, επικαλούμενος ότι βρίσκονται σε διάσταση, με οριστική πρόθεση διάσπασης της έγγαμης συμβίωσης, συνεχώς και αδιαλείπτως από τις 20/10/2015, δηλαδή για χρονικό διάστημα,

που υπερβαίνει τα δύο (2) έτη μέχρι το χρόνο συζήτησης της κρινόμενης αγωγής [ΑΠ 362/2008 ΕΠολΔ 2008.532, ΑΠ 171/2007 ΝοΒ 57(2009).539, ΑΠ 1849/2005 ΕλλΔνη 47(2006).458], καθώς και να επιβληθούν σε βάρος της εναγομένης τα δικαστικά έξοδά του. Με το ως άνω περιεχόμενο και αιτήματα, η κρινόμενη αγωγή εισάγεται παραδεκτά για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, που είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκασή της (άρθρα 17 αρ. 1 και 22 του ΚΠολΔ), κατά την προκειμένη ειδική διαδικασία των διαφορών από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση (άρθρα 592 επ. του ΚΠολΔ). Είναι ορισμένη [άρθρο 216 αρ. 1 ΚΠολΔ], καθόσον περιέχει όλα τα αναγκαία κατά νόμο στοιχεία, με βάση τα αναφερόμενα στη νομική σκέψη που προηγήθηκε, απορριπτομένου του περί αοριστίας ισχυρισμού της εναγομένης και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1438, 1439 παρ. 1, 3 του ΑΚ και 176 αρ. 1 του ΚΠολΔ και, συνεπώς, πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική βασιμότητά της.

III. Από την κατάθεση του μάρτυρα απόδειξης, ο οποίος εξετάστηκε ενόρκως στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και περιέχεται στα ταυτάριθμα με την απόφαση αυτή πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης (η εναγόμενη δεν πρότεινε την εξέταση μάρτυρα) και όλα τα έγγραφα, που νόμιμα προσκομίζουν οι διάδικοι με επίκληση, αποδεικνύονται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι διάδικοι τέλεσαν, στις 30/08/1987, νόμιμο θρησκευτικό γάμο, στον Ιερό Ναό ..... στον Δήμο ..... (βλ. .... ληξιαρχική πράξη γάμου, που συνέταξε η Ληξίαρχος του Δήμου .....). Εντός του γάμου αυτού απέκτησαν δύο, ήδη ενήλικα τέκνα, την ..... και την ....., που γεννήθηκαν στις ..... και ....., αντίστοιχα. Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι η έγγαμη συμβίωσή του με την εναγόμενη διασπάστηκε οριστικά από τις ...../2015, οπότε αποχώρησε από την μέχρι τότε οικογενειακή κατοικία, στον ..... (οδός .....) και διαμένει έκτοτε στη ....., οδός ..... Προς απόδειξη του ισχυρισμού του, επικαλείται την από 30/11/2015 εξώδικη δήλωση προς την εναγόμενη, στην οποία

αναφέρεται ως κάτοικος ..... και ήδη ..... και με την οποία της ζητούσε να του παραδώσεις τα προσωπικά του αντικείμενα (ρουχισμό , ιατρικά έγγραφα) καθώς και την επ' ακροατηρίω κατάθεση του μάρτυρά απόδειξης. Ωστόσο, οι ισχυρισμοί αυτοί του ενάγοντος δεν αποδείχθηκαν και είναι ως εκ τούτου απορριπτέοι ως ουσιαστικά αβάσιμοι. Στην κρίση του αυτή καταλήγει το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη του, ιδίως, τα ακόλουθα αποδεικτικά : (α) ο ίδιος ο μάρτυρας κατέθεσε ότι διαμένει στην ....., συνάντησε δε τον ενάγοντα στη ..... όταν ο ίδιος μετέβαινε εκεί, χωρίς να επιβεβαιώσει ότι από προσωπική του εμπειρία ότι ο ενάγων διαμένει στη ....., συνεχώς, από το έτος 2015, γεγονός το οποίο πληροφορήθηκε από τον ίδιο τον ενάγοντα σε τηλεφωνική επικοινωνία μαζί του. (β) Εξάλλου από κανένα στοιχείο δεν αποδείχθηκε ότι το αίτημα του ενάγοντος, όπως αυτό διατυπώθηκε με την ανωτέρω εξώδικη δήλωσή του, ικανοποιήθηκε από την εναγόμενη, ούτε ότι επί τέσσερα έτη από την κατά τους ισχυρισμούς του αποχώρηση από την οικογενειακή στέγη, επανήλθε με νεώτερο αίτημα για την παράδοση των προσωπικών του ειδών. Πέραν της άνω μη αποδειχθείσας συμπλήρωσης της διετούς διάστασης, από κανένα στοιχείο (έγγραφο, μαρτυρική κατάθεση) δεν αποδείχθηκε και εξωτερική εκ μέρους του ενάγοντος εκδήλωση της υποκειμενικής πρόθεσής του για διακοπή της έγγαμης συμβίωσης με την εναγόμενη (ψυχικό στοιχείο), η οποία, σύμφωνα με τη νομική σκέψη που προηγήθηκε, δεν αρκεί να αποτελεί ενδόμυχη διάθεση ή επιθυμία, αλλά πρέπει να εκδηλώνεται και εξωτερικά. Ως προς το στοιχείο δε αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι από την προσαγόμενη με επιμέλεια της εναγόμενης με ημερομηνία ...../2013 Απόφαση της με αριθμ. .... Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας του Υποκαταστήματος ΙΚΑ ....., ο ενάγων κρίθηκε ανάπηρος με συνολικό ποσοστό αναπηρίας 90%, καθόσον διαπιστώθηκαν: πρακτική τύφλωση (πλήρης αμαύρωση του οπτικού πεδίου δεξιού οφθαλμού, σχεδόν πλήρης αμαύρωση οπτικού πεδίου αριστερού οφθαλμού με νησίδα αντίληψης φωτός αριστερού κάτω τριτημορίου), δεξιά πυραμιδική σημειολογία, νοητική έκπτωση επί εδάφους παλαιού αιμορραγικού εγκεφαλικού επεισοδίου δεξιά

ινιακά και σοβαρού ισχαιμικού εγκεφαλικού επεισοδίου αριστερού εγκεφαλικού ημισφαιρίου. Εξαιτίας δε των ανωτέρω παθήσεων και της αναπηρίας του, λαμβάνει από το ΕΤΕΑ, συνταξιοδότηση αναπηρίας από τις ...../2004 και εφόρου ζωής (βλ. την υπ' αριθμ. .... απόφαση του Διευθυντή του Υποκαταστήματος ΙΚΑ .....). Επομένως, με βάση τα ανωτέρω, εφόσον δεν αποδεικνύεται πλήρως η διάσταση των διαδικών συζύγων από τον Οκτώβριο του 2015 (όπως εκθέτει ο εναγών) και δη συνεχώς επί διετία τουλάχιστον, μέχρι το χρόνο συζήτησης της ένδικης αγωγής, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη νομική σκέψη της παρούσας, η κρινόμενη αγωγή είναι απορριπτέα ως ουσιαστικά αβάσιμη. Τα δικαστικά έξοδα της εναγομένης (κατά τους ορισμούς του άρθρου 189 αρ. 1 ΚΠολΔ), πρέπει να επιβληθούν, κατόπιν αιτήματος της [ΑΠ 100/2002 ΕλλΔνη 43(2002). 1033] και χωρίς κατάλογο εξόδων από αυτήν (190 ΚΠολΔ), σε βάρος του ενάγοντος, λόγω της ήττας του στη δίκη, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ με παρόντες τους διαδικούς.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την αγωγή.

ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ τα δικαστικά έξοδα της εναγομένης σε βάρος του ενάγοντος, τα οποία ορίζει στο ποσό των εξακοσίων (600,00) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε στην Αθήνα, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, χωρίς την παρουσία των διαδικών και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, στις 29 Μαρτίου 2019.

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

Προφανώς στην σχολιαζόμενη απόφαση η εναγομένη είχε ασκήσει ένσταση έλλειψης ικανότητας του ενάγοντος να είναι διάδικος κατ' άρθρο 63 ΚΠολΔ

γι' αυτό και γίνεται ειδική μνεία στην απόφαση ότι «δεν αποδείχθηκε και εξωτερική εκ μέρους του ενάγοντος εκδήλωση της υποκειμενικής πρόθεσής του για διακοπή της έγγαμης συμβίωσης με την εναγόμενη (ψυχικό στοιχείο)» σε συνδυασμό με την απόφαση της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας του Υποκαταστήματος ΙΚΑ Καλλιθέας, όπου τον έκρινε ανάπηρο με συνολικό ποσοστό αναπηρίας 90%.

Πράγματι, κατά το άρθρο 63 ΚΠολΔ, η ικανότητα δικαστικής παράστασης ρυθμίζεται με βάση την ικανότητα προς δικαιοπραξία (άρθρα 127 - 137 ΑΚ). Έτσι, πλήρης ικανότητα δικαστικής παράστασης παρέχεται μόνο σ' αυτόν που έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, δηλαδή συμπλήρωσε το 18ο έτος της ηλικίας του, δεν βρίσκεται σε πλήρη ή μερική δικαστική συμπαράσταση και δεν έχει στη συγκεκριμένη περίπτωση έλλειψη συνείδησης των πράξεών του, ούτε βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του (άρθρο 131 παρ. 1 ΑΚ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 Ν 2447/1996). Σε κάθε περίπτωση, η ικανότητα δικαστικής παράστασης συνιστά διαδικαστική προϋπόθεση και ερευνάται αυτεπαγγέλτως σε κάθε στάση της δίκης με αποτέλεσμα, εάν αυτή λείπει, η αγωγή να απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Έτσι έχει κριθεί (ΜΠρΑθ 97/2019 αδημ.), σε περιπτώσεις όπου ένας εκ των διαδίκων πάσχει, π.χ. από διπολική διαταραχή με φάσεις μανίας και κατάθλιψης, νοητική έκπτωση, σχιζοφρένεια ή κάποια άλλη ψυχική ασθένεια, δεν διαθέτει την ικανότητα δικαστικής παράστασης, με αποτέλεσμα οι οποιεσδήποτε διαδικαστικές πράξεις που έχει διεξάγει, να έχουν απορριφθεί ως απαράδεκτες (ΕφΑθ 11773/1986 ΕλλΔνη 1987, 1337, ΕφΑθ 9052/1983 ΑρχΝ 1984, 293, ΕφΑθ 4369/1980 ΝοΒ 1980, 1566, 1567).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ζήτημα, ότι ο μεν ανίκανος, προφανώς, δεν μπορεί να επικαλεστεί την ανικανότητά του είτε κατ' άρθρο 63 ΚΠολΔ είτε διότι, επί της ουσίας, δεν συντρέχει το στοιχείο της «πρόθεσης» διάσπασης της έγγαμης συμβίωσης, ο δε έτερος σύζυγός του δεν μπορεί να την επικαλεστεί, με αποτέλεσμα το τεκμήριο να λειτουργεί τελικά υπέρ του τελευταίου.

Αφροδίτη Μπενέκη - Ξανθοπούλου,

Δικηγόρος - Πιστοποιημένη D.P.O.

<http://www.nbonline.gr/journals/60/volumes/1084/issues/1674/lemmas/491198>

